De Molenvriend

nr. 107

Molenvrienden Land van Cuijk

VERENIGING MOLENVRIENDEN LAND VAN CUIJK

Molenvereniging in het Land van Cuijk en omstreken
www.molenvrienden.nl

BESTUUR

VOORZITTER	Harm van Es	Floralaan 50
	Tel. 0485-578613	5831 TA BOXMEER
SECRETARIS	Nico van den Broek	Cantheelen 125
	Tel. 06-13361153	5431 MA CUIJK
	E-mail: secretaris@molenvrienden.nl	
PENNINGMEESTER	Jan van Riet	Pelgang 1
	Tel. 0485-383551	5841 BJ OPLOO
BESTUURSLEDEN	Martijn van de Hulsbeek	Jan de Kosterhof 10
	Tel. 06-41156032	5845 HD SINT-ANTHONIS
	Aart Mul	De Jasmijn 4
	Tel. 0485-574793	5831 SL BOXMEER

IBAN: NL03RABO0168981858 *onder vermelding adres penningmeester*

MOLENARCHIEF LAND VAN CUIJK *Het regionale molenarchief is ondergebracht in molen "De Vooruitgang" te Oeffelt. Inlichtingen bij John Houben.*

Het werk van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk wordt mede mogelijk gemaakt door:
Beijk Molenbouw bv, Afferden (L)
Bol Adviseurs, Boxmeer
drukkervanderegio.nl, Boxmeer
J. van Haren Diervoeders b.v. Gassel
Van Haren Installaties bv, Cuijk
Havens Diervoeders, Maashees
Forfarmers, Lochem
Molensteenmakerij Hans Titulaer, Plasmolen
Elektro Technisch Buro Nabuurs bv, Boxmeer
Nabuurs Transport bv, Haps

Colofon

DE MOLENVRIEND 107, jaargang 36, nummer 2, april 2020
Lijfblad van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk, opgericht 18 januari 1985.
De Molenvriend wordt gratis toegezonden aan de leden van de vereniging. De contributie hiervoor is minimaal € 15,--. Aanmelden als lid kan bij de secretaris of via de website www.molenvrienden.nl. De Molenvriend is een advertentiemedium. Prijs losse nummers € 1,50.

ISSN 1384 8526

REDACTIE *Aart Mul*
Frans Rademakers *Marko Sturm*

REDACTIEADRES *De Jasmijn 4* *5831 SL BOXMEER*
e-mail: aart.mul@planet.nl
De Erica 2 *5831 RX BOXMEER*
e-mail: j.m.sturm@alumnus.utwente.nl

VERDER WERKTE(N) MEE *Pieter Aarts, Peter Pouwels*

ILLUSTRATIES *Pieter Aarts, Sabine Hillebrecht, Aart Mul, Peter Pouwels*

VOORPAGINA *De Lohmühle te Duisburg-Baerl (foto Sabine Hillebrecht)*

In dit nummer

pagina 2	**Colofon**
pagina 3	**In dit nummer**
	Van de redactie
pagina 4	**Mededelingen van het bestuur**
pagina 5	**"Die Flügel sollen wieder drehen"**
	de Lohmühle te Duisburg-Baerl
	door: Aart Mul
pagina 9	**Onderzoek laswerk roeden Martinus**
	door: Pieter Aarts
pagina 11	**Restanten Onderste Plasmolen gevonden**
	door: Peter Pouwels
pagina 12	**Verslag jaarvergadering**
	door: Aart Mul
pagina 13	**Trommel- en spiraaltrieurs**
	twee soorten machines om verontreinigingen uit graan te verwijderen
	door: Aart Mul
pagina 15	**Verslag excursie Selfkant en Walbeck**
	door: Aart Mul
pagina 18	**Lassithiplateau op Kreta**
	door: Peter Pouwels
pagina 20	**Boekbeschrijving – Watermolens in Noord-Brabant**
	door: Aart Mul
pagina 21	**Molens in de regio**
pagina 26	**Molenbezoek in de regio**

Van de redactie

Bij het verschijnen van deze Molenvriend leven we in onwerkelijke tijden. Tijdens het schrijven van dit redactionele stukje is het een weekend met schitterend weer, maar weinig molenaars zullen met de molen gedraaid hebben, laat staan bezoek hebben ontvangen. In deze tijden van sociale isolatie in de strijd tegen het coronavirus, staan werk, vrijwilligerswerk en hobby's buiten het eigen huis veelal op een laag pitje.

Zoals uitgelicht op de achterkant van dit nummer, kunnen vele molenevenementen niet doorgaan vanwege restricties tegen groepsvorming. Dit is bij uitstek de gelegenheid om met het lezen van deze Molenvriend nog eens terug te kijken op activiteiten uit de afgelopen periode en meer te leren over molens dichtbij en verder weg.

In de vorige Molenvriend stond aangekondigd dat we in dit nummer meer zouden vertellen over de presentatie van het biotooprapport van molens in Noord-Brabant. Dit houdt u tegoed voor een volgende keer. De Molenstichting Noord-Brabant heeft nog meer tijd nodig voor het communiceren van de conclusies met de verantwoordelijke gemeenten. Dit zal naar verwachting verder vertraagd worden door het coronavirus.

Mocht deze periode van veel thuis zijn u inspireren tot het schrijven van een bijdrage over molens of aanverwante zaken, de redactie houdt zich aanbevolen!

de redactie

Mededelingen van het bestuur

Het bestuur van de 'Verenging Molenvrienden Land van Cuijk e.o.' vergaderde op 20 januari 2020. Op 20 januari werd naast de gebruikelijk agendapunten uitvoeriger gesproken over de jaarvergadering over 2019, te houden op 26 februari in Beugen, en over de organisatie van de lokale Molendag 2020, op 2e Paasdag, 13 april. Ook over de geplande serie van molenlezingen in de bibliotheken in het Land van Cuijk, te beginnen in Cuijk op 11 maart en in Grave op 16 april. Verder over de vernieuwing van de website van Molenvrienden.nl, door Pierre Gielen. Het prototype werkt goed, ook op smartphones en de verwachting is dat de nieuwe website op de jaarvergadering, deze keer in Beugen, gepresenteerd kan worden.

Ook is de voorlopige planning van activiteiten voor 2020 gemaakt. Daarover meer nieuws tijdens de jaarvergadering op 26 februari. Mari Goosens heeft laten weten zijn plaats in het bestuur beschikbaar te willen stellen, nu hij geen redacteur meer is van De Molenvriend.
Het bestuur wil Aart Mul voorstellen als zijn opvolger. Agendapunt bij de Jaarvergadering. Jan van Riet, onze penningmeester heeft bij het afronden van het financiele jaar 2019 gezien dat de minimale contributie van € 15,-- niet eens de kosten dekt van 4 exemplaren per jaar van De Molenvriend, inclusief bezorging of verzending. Een punt voor de Jaarvergadering.
Het bestuur vergadert weer op 23 maart. Maar eerst de Jaarvergadering op 26 februari !

De gemeente Boxmeer heeft aan Molenvrienden Land van Cuijk e.o. voor 2020 een 'Waarderingssubsidie' toegekend van € 1500,-- Waarvoor dank van alle molenaars.

Aart Mul

Aan: Leden Molenvrienden Land van Cuijk eo

Bij het ter perse gaan van deze editie van "Molenvriend 107" hebben een aantal leden nog niet betaald voor hun lidmaatschap van 2020! Wij verzoeken u om u de minimale contributie zoals vastgesteld op de jaarvergadering van januari 2010, te weten **€ 15,-** over te maken op onderstaand rekeningnummer.
Uw contributie kunt u overmaken op rekening **NL03RAB00168981858**
t.n.v. Molenvrienden Land van Cuijk te Oploo
o.v.v. uw lidnummer en contributiejaar.
(lidnummer staat vermeld op de adressticker: L ...••)
Bij deze dan ook het vriendelijke verzoek uw contributie **vóór 15 april 2020** alsnog te voldoen.

Met vriendelijke groeten,
namens de ledenadministratie,
Nico van den Broek

Agenda

Regionale en nationale Molendagen zijn afgelast i.v.m. het coronavirus.

18-20 juni: Nationale manifestatie/congres molenaar werelderfgoed (De Zaanse Schans)
21 juni: Molenfeest in Ven-Zelderheide
5 september: Molenaarsexcursie Land van Cuijk e.o.
(Agenda onder voorbehoud, i.v.m. corona)

Bij overname van artikelen en/of foto's, auteur en eventuele bron(nen) vermelden. Tevens hiervan melding maken bij de uitgeefster of redactie van dit blad.

De redactie behoudt zich het recht voor ingezonden artikelen niet, danwel ingekort te plaatsen en stelt zich niet aansprakelijk voor eventueel gemaakte fouten of anderszins ontstane ongemakken.

“Die Flügel sollen wieder drehen”

De Lohmühle te Duisburg-Baerl

Norbert Nienhaus, voorzitter van Mühlenverein Lohmühle, Baerl (Art. WAZ Newsletter Duisburg, 30-08-2016; Foto Funke Foto Services)

Een prachtig beeld voor molenliefhebbers, vooral voor de “Mühlenverein Lohmühle Duisburg-Baerl”, voor alle sponsors en vrienden van deze molen. Een zichtbaar trotse en blije voorzitter. Weer een mijlpaal bereikt in het omvangrijke restauratie-project dat in 2008 door hem, met 18 enthousiaste molenvrienden is gestart.
Toen nog met de optimistische verwachting dat dit karwei in enkele jaren zou kunnen worden voltooid. Maar het was pas in juni 2018 dat de molen ‘draaivaardig’ werd opgeleverd.
….. en toen ???

De doelstelling van de initiatiefnemer(s), het projectteam en de vele sponsors, was nog niet bereikt. Waarom niet? Er hadden zich nog geen molenaars (of aspirant molenaars) gemeld die op zich wilden nemen om deze bijzondere molen op een historische locatie (waarover straks meer) weer regelmatig te laten draaien. Als levend cultuurhistorisch monument en voor educatieve doeleinden. Ondanks herhaalde oproepen daartoe had zich in 2019 nog niemand hiervoor gemeld.

In het najaar van 2019 ontstond een contact tussen Norbert Nienhaus en Sabine Hillebrecht, woonachtig in Duisburg, en actief molenaar op de molens van Oploo en Ven-Zelderheide. Haar werd gevraagd om binnen ‘Molenvrienden Land van Cuijk e.o.’ de interesse van molenaars te polsen om te helpen bij realisering van de laatste fase van het project: regelmatig draaien!
Gezien de afstand goed te doen. Het is nog geen uur rijden naar Duisburg-Baerl (bij Rheinberg). Frans Rademakers, Jan van Riet en Aart Mul toonden in principe interesse voor deze mooie taak.
We hadden alleen geen idee waar we JA tegen zouden gaan zeggen. Dus regelde Sabine de sleutel en gingen we met z’n vieren op vrijdag 14 februari naar Baerl voor een eerste kennismaking met deze molen. Het werd een echte ontdekkingstocht. Deze in 1838 gebouwde stenen grondzeiler heet in Duitsland een “Holländer Mühle”, dus was er veel herkenbaars. Maar ook diverse opmerkelijke verschillen. Nadat we

Foto’s van de kleine en grote toegangsdeur

via enkele treden van een trapje de markante (maar kleine) toegangsdeur hadden geopend, kwamen we op een houten vloer, bijna een meter boven de drempel van de grote toegangsdeur (zie foto kleine en grote toegangsdeur).

Achter de grote toegangsdeur, die wij de 'invaart' zouden noemen, is een smal houden plateau, over de breedte van de deur. Vanaf dat plateautje kan je met een trapje naar een ruimte onder de houten vloer, die weer een meter boven dat plateautje ligt. In dit 'souterrain' vonden we gelukkig de elektrische meterkast, waarmee we overal licht hadden. Maar ook een prachtige oude 3-borstel elektromotor (uit 1918) en een antiek metalen drijfwerk voor een metalen spil naar boven.

Inmiddels weten we uit de bouwtekening dat deze verhoogde houten vloer al bij de bouw zo is aangebracht om als 'los- en laadbordes' te dienen voor boerenwagens die achterwaarts bij de grote deur kwamen om graan te lossen en om meel te laden. Hier is ook (door de boeren en de bakkers) een weegschaal geïnstalleerd om controle te houden op de ingaande en uitgaande stromen.

Bij verdere verkenning van de molen vonden we een zeer complete inrichting, met 2 maalkoppels, waarvan één (weer) volledig maalvaardig en één open, op de steenzolder. Onder het spoorwiel een gietijzeren

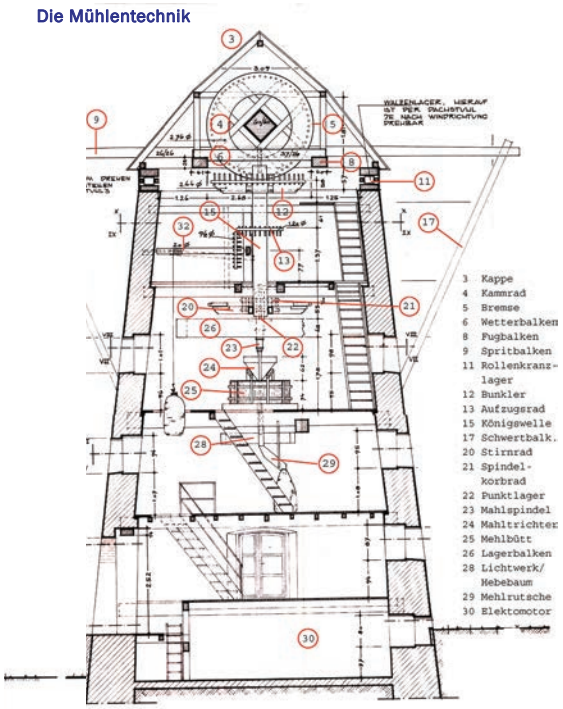

Tekening van de molen

Bovenwiel en houten as

tandkrans, voor aandrijving door de elektromotor via de metalen spil met een verstelbaar tandwiel (1916). Op de luizolder extra karen voor vullen van de karen op de steenkuipen. De originele inrichting van een molen die een grote productie heeft gedraaid (van 1838 tot 1960!).
Op de kapzolder troffen we een puntgaaf (gerestaureerd) houten rollenkruiwerk aan, een houten bovenas met een heel bijzondere opvulling in de spiegel van het bovenwiel.

Tussen de rollenwagen en de kuip bleken de kraaien in het afgelopen jaar een enorme hoeveelheid nestmateriaal verzameld te hebben.
Slecht toegankelijk via mooi gemaakte maar erg kleine luikjes. Dus uren werk om alles daar uit te halen en af te voeren. En dan direct een betere afsluiting maken! Na gezellig nuttigen van de meegebrachte broodjes, cake van Sabine en koffie uit de

Kruiwerk met houten rollen

thermoskannen, was het tijd om het gevlucht nader te onderzoeken. Mooie nieuwe stalen roeden van VAAGS (2016).

De molen had sinds de Pinksterdagen (Deutsche Mühlentag) van 2019 'overhek' gestaan om veiligheidsredenen. Met enige moeite één eind naar beneden kunnen trekken en de verticaal afgespannen roeketting losgemaakt, waaraan ook de bliksemafleider-kabel bevestigd was. Grondpen naast de kruipaal. Idem, de bliksemafleider-kabel aan de houten staartbalk (tot op het dak). Geen ringleiding. De stormborden bleken in het 'souterrain' te liggen. Opmerkelijk, vast te zetten met houten wervels, met stevig vast gedraaide bouten met moeren door de voorzoom.
Maar we hadden gelukkig een BAHCO bij ons.
We hoefden gelukkig niet ver te kruien voor de zwakke wind die er stond. Ging trouwens ook niet verder, door het nestmateriaal achter de kuip. Het voorleggen van de (nog gloednieuwe, stevige synthetische) zeilen was even lastig, doordat het oog met geen mogelijkheid over de glijstang wilde schuiven. Dus 4x naar boven om de mooie RVS-glijstang in te vetten. En toen het 'moment suprême', het ophalen van de vang! En…. na enige einden opstarten met spierkracht, draaide het gevlucht op de wind!!! Jammer dat Norbert Nienhaus er niet bij was!

Na even daarvan genieten en nog een rondje koffie met cake, werd het tijd om af te zeilen en op te ruimen. De molen weer zo weggezet dat hij veilig de komende weken (?) door komt, totdat er overleg is geweest met het bestuur van de "Mühlenverein" over verdere stappen voor hen en voor ons. We hebben samen een rapport van onze bevindingen geschreven, waarbij ook een lijst van de o.i. absoluut noodzakelijke aanvullende werkzaamheden en voorzieningen, voordat verantwoord met deze molen gedraaid kan worden. Zowel binnen als buiten. Er zal een afdoende afzetting rond de gehele molen moeten komen, op het grasveld (de Mühlenplatz) waarop hij staat. Nu geheel vrij toegankelijk en dicht bij de woningen die op loopafstand rondom de molen liggen. Volgens de Duitse wetgeving moet een voor bezoek open te stellen faciliteit, 5 formeel goedgekeurde parkeerplaatsen voor auto's hebben. Die zullen dus ook nog moeten worden aangelegd. Nog een (dure) taak voor het bestuur!

Vooral na dit bezoek is ons (mij) pas goed duidelijk geworden waarom deze molen door de bewoners van het stadsdeel Baerl (5000 inwoners), door de gemeente Duisburg, door het Bundesamt NRW en de regionale monumenten- en molenorganisaties in Rheinisch Westfalen als heel belangrijk monument wordt beschouwd. Daardoor kon Norbert Nienhaus in deze 12 jaar ruim € 330.000 bijeenbrengen, van vele kleine en grote sponsors. Dat blijkt ook uit de toekenning van de prestigieuze "Staatspreis für das Denkmal Lohmühle" in maart 2017 en voor het restauratieproject, dat toen nog lang niet voltooid was. Niet alleen deze molen is 'monumentaal erfgoed' maar ook de locatie.

In dit gebied rond Baerl, stond al voor ca. 1412, een watermolen aan een oude Rijn-arm, de Law of Louwe, nu Lohbach, die als runmolen werd gebruikt. Ook een rosmolen en een 'Bockmühle' (standerdmolen), de 'Laumeule' op de hoger gelegen rug, waarop Baerl ligt, waarmee graan werd gemalen voor dit toen nog agrarische gebied. In 1412 wordt al vermeld dat er een windmolen werd verkocht aan de Graaf Engelbert von Nassau. In 1719 zou er weer een Bockmühle gebouwd zijn om graan te malen. Deze Bockmühle werd in 1832 door een storm volledig verwoest. Toen is besloten om op deze plaats een nieuwe, veel sterkere molen uit baksteen te gaan bouwen, de huidige Lohmühle.

Kopergravure eind 17e eeuw, Amsterdam
Twee molens ingetekend: een watermolen aan de zijrivier van de Rijn en de 'Laumühle", een standerdmolen op de rug van een oude Rijnbedding bij Baerl (Bron: Jubiläums-Festschrift Lohmühle Duisburg-Baerl, 175 Jahr 1938-2009, Zur Geschichte der Lohmühle; Autor: Georg Kreischer)

De graanmolens waren lang zgn. ‘dwangmolens’ in eigendom van o.a. de Graven van Moers. De molenaars waren pachters, die maalden verplicht het graan voor alle boeren in een ruime omtrek, tegen betaling van ‘scheploon’ (Molter of Mulfter) van 1/14 of 1/16 van het aangevoerde graan. Georg Kreischer beschrijft in zijn artikel: ‘Zur Geschichte der Lohmühle’ in het Jubileums-Festschrift van 2009, dat de klanten van de toenmalige Lohmühle gezamenlijk een weegschaal plaatsten in de molen, om te kunnen controleren hoeveel scheploon de molenaar van iedere partij achterhield. Die weegschaal stond op het verhoogde los- en laadbordes, bij de grote deur. Er staat daar nu nog steeds een oude bascule. De molendwang was na Napoleon afgeschaft. De molen werd na enkele wisselingen, in 1901 eigendom van de eerdere molenaarsknecht: Johann Hilgenpahl, “Möller Jan”. In 1916 verloor de molen zijn toen nog geheel houten gevlucht. Daarna is de elektromotor met de aandrijving op het spoorwiel aangebracht. Möller Jan maalde verder met de elektrische aandrijving, tot zijn overlijden in 1955. De laatste jaren met zijn dochter Käte (Katharina). Zij besloot om in 1960 de molen stil te leggen, omdat het financieel niet langer kon. De molen werd officieel ‘monument’ van de gemeente Rheinkamp, maar raakte in verval. In 1974/75 werd een grote restauratie uitgevoerd, waarbij de molen ook weer een wiekenkruis kreeg. In 2005 overleed Käte Hilgenpahl. Het einde van een molenaarsfamilie. Er waren geen (vrijwillige) molenaars, de molen raakte opnieuw in verval. Met de steun van 18 lokale ‘molenvrienden’ besloot Norbert Nienhaus toen om de “Mühlenverein Lohmühle e.V “op te richten, met het doel de molen voor verder verval te behoeden en tenminste weer ‘draaivaardig’ te maken, als levend technisch en cultureel monument voor toekomstige generaties. Om ook hen te kunnen laten zien hoe vele eeuwen het graan voor het dagelijks brood van de bevolking van deze streek, door de handen van de windmolenaar ging. Inmiddels heeft de “Mülenverein Lohmühle ” ruim 100 leden, een breed draagvlak en gelukkig een groot aantal sponsors.

Het doel van project “Lohmühle” is nu na 13 jaar inzet, volharding, succesvolle PR en een grote investering, bijna bereikt. In fase 6 moeten vrijwillige molenaars er voor gaan zorgen dat in 2020 de droom van 2007 gerealiseerd gaat worden: *“**Die Fluegel sollen wieder drehen**.”* Wij zijn bereid om daaraan als molenaars van “Molenvrienden Land van Cuijk e.o.” een bijdrage (in natura) te leveren.

Aart Mul (ook namens Sabine, Frans en Jan)

De baard van de Lohmühle

Onderzoek laswerk roeden Martinus

In de toelichting op hun inspectie, van 24 augustus 2016, geeft Erfgoed Advies Groen in punt 90.5.4 aan dat het raadzaam is de roedes te controleren.
De roedes van de Martinus zijn door de molenmaker Beckers uit Bredevoort gemaakt in 1977 en zijn in 1978 gestoken en in gebruik genomen. In 1995 zijn de roeden naar de molenmaker geweest om nieuwe van Busselneuzen te maken. Ook hebben de roeden toen aan de binnenkant een anti-roestbehandeling gehad. Hierna volgt een citaat uit punt 90.5.4 van de toelichting op hun inspectierapport van Erfgoed Advies Groen:
"De uit 1978 daterende roeden zijn in 2016 doorgehaald. Het is raadzaam, gezien de gevorderde leeftijd van de roeden, een aanvullend onderzoek te doen naar de plaatdiktes en de kwaliteit van de lasnaden. Er zijn geen uiterlijke onvolkomenheden aan de roeden aangetroffen. Indien de roeden nog in goede staat verkeren, is het raadzaam om deze inwendig te conserveren."

Dit advies heeft de gemeente Boxmeer ter harte genomen. Het resulteerde in een opdracht aan de Molenmaker Beijk uit Afferden. Deze heeft het onderzoek laten uitvoeren door de MME Group. Een firma gespecialiseerd in Niet Destructief Onderzoek (NDO) van metalen constructies. De firma doet hoofdzakelijk metaalonderzoek aan bruggen, hijskranen, schepen, windgeneratoren, kinderspeelplaatsen, enz. Hier volgt een stukje van hun webpagina waar NDO-onderzoek voorgesteld wordt:
Ultrasoon Onderzoek is een volumetrische niet-destructieve methode. Het ultrasoon onderzoek maakt het mogelijk om defecten binnen in het materiaal te vinden. Hoogfrequente geluidspulsen worden met een ultrasone transducer het materiaal in gezonden. Het geluid dat door defecten in het materiaal wordt gereflecteerd, wordt zichtbaar gemaakt in een grafiek. Ultrasoon onderzoek geeft inzicht in de diepte, grootte, aard en oriëntatie van de ontdekte indicaties. De dikte van het materiaal, zoals bijvoorbeeld de wanddikte van pijpen, kan ook worden gemeten.

Door een contactmiddel op het metaal te smeren kan het onderzoek uitgevoerd worden (zie foto). De inspectie vond op 27 september 2019 plaats.
Door over de roede heen te kijken kan je op verschillende plaatsen lassen zien die overdwars op de roede

Inspectie lasnaden van de roeden van de Martinus te Beugen

zitten. De roede is dus opgebouwd uit secties, waarbij de sectie in het midden het dikst en het breedst is en het materiaal naar de uiteinden toe dunner en smaller wordt. Per wiek werden twee zijden van drie lassen gemeten om een indicatie te krijgen van het uitgevoerde laswerk. De andere twee zijden van de las zaten aan de achterkant en achter de van Busselneus. Hier volgt een opsomming van de bevindingen:
Wiek 1: Geen bijzonderheden;
Wiek 3: Hele kleine foutjes in de lassen;
Wiek 4: Hier zit op het punt waar de roede het dikst is een slechte contactlas van 8 cm.

Na deze bevinding is men gestopt met meten omdat de roede gerepareerd moet worden. De medewerker van de MME Group zei daarbij dat er voor molenroeden geen afkeurnormen zijn, zoals bijvoorbeeld bij hijskranen en bruggen. De roede heeft ter plaatse een doorsnede van ongeveer 30 cm en een materiaaldikte van ongeveer 3 cm. Dat is dus rondom een lasnaad van 120 cm. 8 centimeter daarvan is geen goede contactlas waarbij niet de gehele hoogte van de las aangetast is. Er zit “boven” de slechte las nog een goede las. Of het stukje lasnaad nooit goed is geweest of dat hij door corrosie is ontstaan, is niet vast te stellen. Volgens inschatting van de MME-medewerker kan er gewoon doorgedraaid worden op de Martinus. Deze bevindingen zou hij ook op deze manier rapporteren aan de Molenmaker Beijk.

Dit advies heeft de gemeente Boxmeer overgenomen. Enige tijd na het onderzoek kreeg Harm van Es bericht van de gemeente dat de Martinus door mocht gaan met draaien en dat de Vooruitgang in Oeffelt stilgezet was.

Pieter Aarts
Molenaar Martinusmolen Beugen

Bronvermelding:
- Rapport Bureau Groen met toelichting; dd. 25-08-2016. Rapport nr. 316022-1
- Citaat van MME-groep uit: http://www.mme-group.com/nl/niet-destructief-onderzoek/ultrasoon-onderzoek/

Onderzoek m.b.v. ultrasoon geluid

P.S. Redactie: Dit artikel is abusievelijk niet geplaatst in De Molenvriend nr. 106.
Hetzelfde onderzoek is door MME ook uitgevoerd op de roeden van ‘De Vooruitgang’ in Oeffelt. Daar bleek dat het lasdefect groter was, het gevlucht is daarom afgekeurd.

Restanten Onderste Plasmolen gevonden

Bij graafwerkzaamheden op het terrein van voormalig Hotel De Plasmolen, dat in 2001 is afgebrand, zijn op 6 maart 2020 resten naar boven gekomen van de Onderste Plasmolen.
Het betreft een restant van circa 2 meter van de ijzeren kanjel van de voormalige watermolen die hier tot circa 1924 in bedrijf is geweest. De goot is gemaakt van ijzeren platen die met hoekijzers, klinknagels en bouten met vierkante koppen aan elkaar zijn gezet. De goot heeft en breedte van 55 cm en een hoogte van 15 cm.
Op de locatie waar de voormalige watermolen heeft gestaan, zijn de restanten van het muurwerk van de kelder van de molen aangetroffen.

Volgens het proces verbaal van de Onderste Plasmolen van 1862, had de watermolen een houten rad met een diameter van 3,10 m met een breedte van 1,20 m, de houten kanjel of goot was 60 cm breed en 20 cm hoog. In 1877 wordt het houten gangwerk vervangen door een ijzeren gangwerk, mogelijk is toen ook de ijzeren kanjel geplaatst.

Peter Pouwels

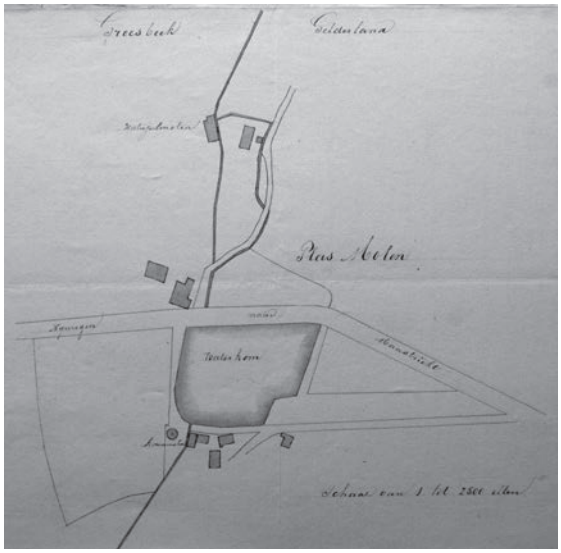

Historische kaart van Plasmolen

Restant van de kanjel van de Onderste Plasmolen

Restanten van de kelder van de voormalige watermolen

Terrein waar eens de Onderste Plasmolen lag, let op het hoogteverschil

Verslag jaarvergadering

Voor de jaarvergadering van de Vereniging Molenvrienden Land van Cuijk e.o. (op 26 februari 2020, om 20:00 uur) waren 26 leden van onze vereniging (inclusief het bestuur) naar Multifunctioneel centrum 'Het Kruispunt' in Beugen gekomen. Van 6 leden was een bericht van verhindering ontvangen. Voorzitter Harm van Es heette ieder welkom en opende de vergadering. Samen met de secretaris, Nico van den broek en penningmeester Jan van Riet, was een PowerPointpresentatie samengesteld die een duidelijke leidraad vormde voor deze vergadering. De vergaderstukken, waaronder de agenda, waren vooraf per e-mail aan de leden toegestuurd.

Het eerste agendapunt na de opening was de jaarrede van onze voorzitter, Harm van Es.
Daarin memoreerde hij een aantal, voor onze vereniging belangrijke gebeurtenissen en zaken die speelden in het jaar 2019. Zoals:

- Het Koos Andriessen moleneducatiefonds van 'De Hollandsche Molen', voor jeugdeducatie over molens. Info op de website van DHM.
- De ontbinding van de 'Stichting Molens Boxmeer' en het perspectief in de nieuwe gemeente Land van Cuijk.
- De gezamenlijke activiteiten van Molenvrienden LvC in het jaar 2019. De 150-jarige jubilea van Cuijk en Katwijk.
- In totaal 40 actieve molenaars en molenaars in opleiding. Het ledenbestand per 31 december: 81.
- De sponsering financieel en 'in natura' in de vorm van leveren van maalgoed voor de molens. Waarvoor dank!
- De vernieuwing van de website Molenvrienden.nl door Pierre Gielen en Pieter Aarts. Met korte presentatie!

Daarna was het woord aan onze penningmeetster Jan van Riet met de presentatie van het financieel jaarverslag. Conclusie: er was een heel klein negatief resultaat, vnl. door hogere kosten van De Molenvriend. De contributie is al 10 jaar gelijk gebleven. Daarom stelde hij de vergadering voor om de contributie voor 2021 te verhogen van € 15,- naar € 20,- /jaar. Daarover is uiteraard even gediscussieerd, maar een grote meerderheid kon met die verhoging instemmen.

Agendapunt nr. 7 was: bestuursverkiezing. Harm van Es verklaarde zich bereid om het voorzitterschap nog één periode voort te zetten.
Mari Goossens heeft zich echter niet opnieuw verkiesbaar gesteld. Harm memoreerde zijn vele activiteiten en grote verdiensten als molenaar en voor molenleden. Hij was 21 jaar lid van het bestuur, van 1998 tot 2010 voorzitter. Hij was van 2010 tot 2019 redacteur van 'De Molenvriend', van Nr. 55 tot nummer 100. Harm bedankte Mari, namens de hele vereniging voor zijn jarenlange inzet, en overhandigde hem bloemen en een attentie. Mari blijft actief als molenaar, voornamelijk op de 'Luctor et Emergo' in Rijkevoort. De vergadering stemde er mee in dat Aart Mul hem zal opvolgen.

Secretaris Nico van den Broek gaf een vooruitblik op Regionale Molendag op 13 april en de Nationale Molendag op 9 en 10 mei 2020. Het is de bedoeling om ook in 2020 weer een excursie te organiseren. Deze is nu vastgesteld op 5 september.
Op 21 juni zal er een groot molenfeest zijn bij de 'Rust na Arbeid' in Ven-Zelderheide. Zie ook de lokale berichtgeving en website.

In een rondje lopende zaken rond de molens, kreeg iedereen de gelegenheid om actuele zaken voor zijn molen te melden. Onderhoudswensen, plannen en relevante ontwikkelingen. (Deze zijn ook vermeld in de rubriek "Molens in de regio" in deze Molenvriend.)

Na de pauze presenteerde Nico van den Broek de stand van zaken m.b.t. bibliotheek-voorlichtingsavonden, waarvan al in De Molenvriend Nr. 106 melding werd gemaakt. Nu afgesproken in Cuijk (maart) en Grave (april). Kort na deze voorlichtingsavond kunnen de deelnemers een uitgebreid bezoek brengen aan de molen in hun buurt. Andere bibliotheken in het Land van Cuijk en Noord-Limburg worden ook benaderd voor dit initiatief. Om 22.00 uur sloot de voorzitter de vergadering, met dank aan alle aanwezigen. Het was een gezellige avond.

Aart Mul

Noot: een formeel verslag van deze jaarvergadering zal door onze secretaris worden verspreid na goedkeuring.

Trommel- en spiraaltrieurs

Graan dat met eenvoudige dorstechnieken wordt geproduceerd is bepaald niet vrij van ongerechtigheden. De bakker wil die niet in zijn broodmeel hebben. Het bevat nog wisselende hoeveelheden van strootjes, kaf, (schimmel-)stof, zand en steentjes, onkruidzaden en gebroken korrels, die vaak beschimmeld zijn. Soms bevat het aangeleverde maalgoed ook andere zaden en zelfs peulvruchten, door een gemengd gewas of vermengingen tijdens opslag en transport. Een gevreesde verontreiniging was de moederkoorn. Een schimmel in o.a. rogge en tarwe, die tot ernstige vergiftigingen leidde als die met het graan werd meegemalen. Kleine akkerbouwers die graan leverden aan wind- en watermolens hadden meestal geen mogelijkheden om het maalgoed zelf voor te reinigen. Het was dus de verantwoordelijkheid van de korenmolenaar die voor menselijke consumptie maalde, om het aangeleverde graan voor te schonen, voordat het tot meel werd vermalen. Al vele eeuwen hebben mensen die zelf hun granen maalden en verwerkten, hun granen na het dorsen gereinigd door het zgn. ‘wannen’. Door het graan omhoog te werpen, buiten, bij voldoende wind, werden de soortelijk zwaardere korrels gescheiden van de lichtere verontreinigingen. Voor de korenmolenaar was dat geen bruikbare techniek meer.

Al in de 17e eeuw werden er ‘wanmolens’ ontwikkeld, waarin mechanisch een luchtstroom werd opgewekt. Houten kasten met vaak ook nog enkele bewegende zeven, aanvankelijk met handkracht aangedreven. We vinden ze nog vaak op de tussenzolders van korenmolens.

Het scheidingsvermogen van deze wanmolens was niet voldoende om onkruidzaden, afwijkende korrels of onbedoeld bijgemengde andere granen, voldoende te scheiden van het maalgoed. Er waren andere scheidingsprincipes nodig. In 1845 vroeg de Franse technicus Vacho, octrooi aan op een machine die hij ‘Trieur’ (sorteerder) noemde. De machine kon korrels (deeltjes) sorteren op basis van vorm en grootte. Het principe was even eenvoudig als vernuftig (zie schema en foto). Het apparaat bestond uit een draaiende trommel, soms met nog een zeefdeel aan de voorkant, die aan de binnenzijde voorzien was van een groot aantal putjes. Meestal in een verwisselbare binnentrommel. De grootte, diepte en de vorm (rond of langwerpig) kon worden gekozen, afhankelijk van de bedoelde scheiding. De trommel werd onder een variabele helling opgehangen. Aanvankelijk vaak met

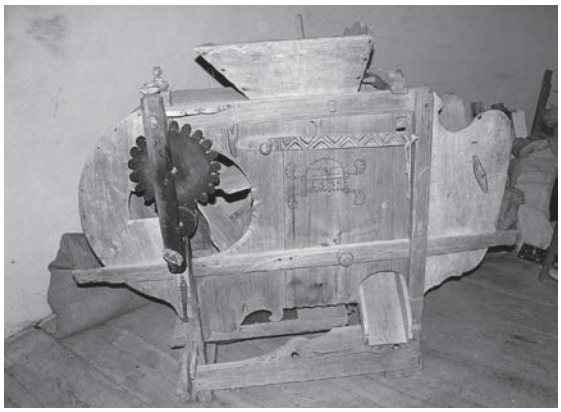

Foto van een wanmolen (bron: Wikipedia)

een slinger gedraaid. In die trommel was een niet meedraaiende, maar wel in positie verstelbare bak (trog) bevestigd. Aan de hoogste zijde werd het maalgoed uit een trechter (kaar) gedoseerd ingelaten in de draaiende trommel. Korrels en andere materiaal dat in de gaatjes paste, werd meegenomen in de draairichting van de draaiende trommel. De grotere delen ‘rommelden’ verder door de trommel naar de uitgang aan de lage zijde. Als de putjes verticaal kwamen door het draaien, viel de inhoud eruit, en wel in de bak (trog) die binnen in de trommel was opgehangen. Vandaar liepen ze naar een andere afvoertrechter dan de korrels uit de mantel. De scheiding was gerealiseerd in een continu-proces. Deze ‘trommel-trieur werd in veel graanmolens geïnstalleerd.

In die tijd werd ook nog een ander eenvoudig apparaat ontwikkeld voor het scheiden van deeltjes op

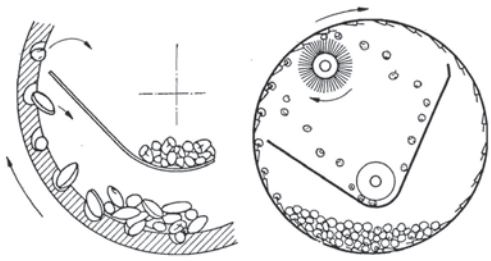

Werkingsmechanisme trommeltrieur
W. Gerdom, uit: Agrartechnik, Heft 2, P. 64
Febr. 2016

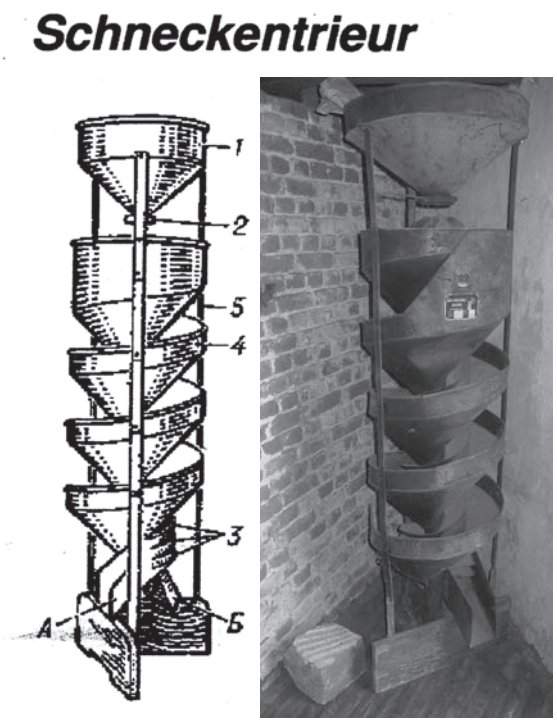

Tekening Schneckentrieur (links)
Bernd Thielke, 2014, Steffenshagen (D)
en foto van zo'n trieur in de Korenbloem in Oploo

specifiek gewicht, vorm en oppervlaktestructuur; de spiraaltrieur, Wendeltrieur of Schneckentrieur. Een eenvoudige constructie zonder bewegende delen. Gemakkelijk te maken en goedkoper.
Het is in feite een als spiraal gewonden glijbaan van plaatijzer, waarin naast elkaar verschillende (3 of 4) sporen lopen. Het scheidingsprincipe in dit apparaat is "uit de bocht vliegen door snelheid en centrifugaalkracht". De spiraalvormig gewonden glijbaan is meestal ruim 2 meter hoog en ca. een halve meter in doorsnede. Aan de bovenkant een trechter om het

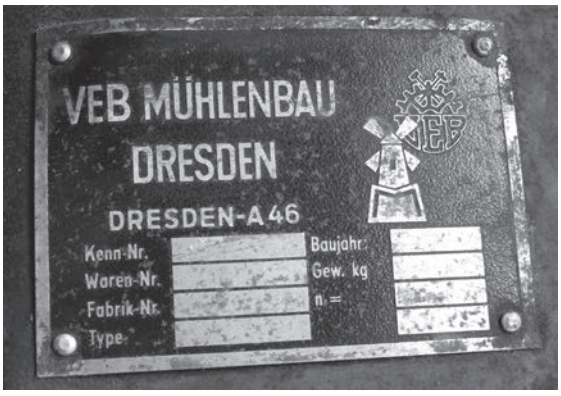

Typeplaatje van de spiraaltrieur in Oploo

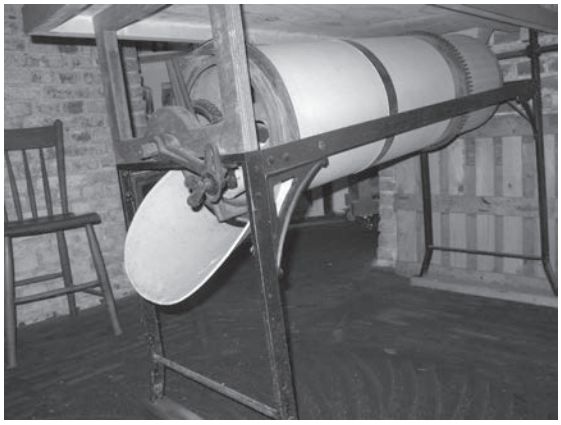

Trommeltrieur in de Korenbloem te Oploo

materiaal in te laten stromen.
Op de weg naar beneden ontwikkelen de deeltjes verschillende snelheden, waardoor sommige in de binnenste baan blijven en andere over de richeltjes in de meer naar buiten liggende banen worden geslingerd. Aan de onderkant wordt iedere baan apart afgetapt via een trechtertje aan het eind. En de scheiding is gerealiseerd!

In de voet van molen 'De Korenbloem' in Oploo, heeft Jan van Riet zowel een antieke 'manteltrieur' geinstalleerd (onder de verkooptafel, als een spiraaltrieur opgesteld (zie foto). In de watermolen van Oploo staat ook nog een spiraaltrieur. De spiraaltrieurs zijn afkomstig uit Dresden. Door Jan daar zelf gekocht en opgehaald. Daarbij heeft hij (2014) contact gehad met de heer Bernd Thielke, molenaar op een 'Bockwindmühle' in Steffenshagen Hij is ook actief bij het Artenschutzzentrum 'Museumshof' in D-18209 Steffenhagen (Noord-Duitsland bij Rostock). Hij had er twee op zijn molen, waarvan nu één in Oploo staat. Herr Thielke heeft via Sabine Hillebrecht ons een uitvoerige, deels door hem gemaakte beschrijving van de Schneckentrieur en foto's gestuurd, deels uit een boek in oud-Duits schrift "Landwirtschaftliche Machinen rund Geräte". Die informatie was de basis voor dit artikel, tot mijn spijt niet als zodanig bruikbaar voor De Molenvriend. Eén van de figuren is wel daaruit overgenomen. Met dank aan Bernd Thielke, Sabine Hillebrecht en Jan van Riet.

Aart Mul

Andere bronnen: Wikipedia (D, NL): Trieur, Schwarzreinigung, wanmolen, Windschichten
Grundlagen der Aufbereitung von Saatgut; W. Gerdom, Winda. Agrartechnik, Heft 2, Febr. ;1961.
Lebensmitteltechnologie, biotechnologische chemische, mechanische und …; R. Heiss; 2013

Verslag excursie Selfkant en Walbeck

Het was vorig jaar, op zaterdag 31 augustus, dat de jaarlijkse molenexcursie van Molenvrienden Land van Cuijk e.o. plaatsvond. Een heel leerzame en gezellige excursie, voor ons georganiseerd door Sabine Hillebrecht en Martijn van de Hulsbeek. Helaas (te) veel afmeldingen, zodat we op deze mooie zaterdagochtend met slechts 15 deelnemers vertrokken, bij restaurant ”De Witte Brug” in Boxmeer. Wie wel gekomen was had een prachtige excursie voor de boeg, op een prachtige dag.

Aankomst bij de Windmühle Haaren

Er waren bezoeken voorbereid aan 3 molens in de Selfkant-Mühlenstrasse (regio Heinsberg, D.), één molen bij Geldern (D.) en een gezamenlijke feestelijke afsluiting op het zomerterras van de brouwerij van Hertog-Jan bij Arcen (Limburg) (zie kaartje en www.muehlenverein-selfkant.de).
Dus eerst (met carpoolen) 75 km gereden naar de 1e molen, de ‘Windmühle Haaren’ bij Waldfeucht-Haaren. Een mooie goed onderhouden “Holländer” beltmolen van 1842. Rustig draaiend met 2 volle en 2 lange halven. Opmerkelijk dat alle molens in deze streek een spreuk op de baard hebben.
Buiten nog een fors schaalmodel (ruim 3 meter) van een Noord-Hollandse achtkant-buitenkruier.

Spreuk op de baard van Windmühle Haaren

Gespalkte lange spruit van de Windmühle Waldfeucht

Toen door naar de 'Windmühle Waldfeucht', op 5 km afstand. Ook een stenen bovenkruier en grondzeiler, een "Erdholländer" uit 1897, op de plaats van zijn verloren gegane voorganger uit 1593. We werden in de deur opgewacht door de twee molenaars. Ze vertelden ons dat in deze regio de financiële middelen voor onderhoud van molens minimaal zijn, lang niet toereikend. Ze deden wat kon met de beperkte middelen. De toestand van de gespalkte 'Lange spruit' en de staart zijn echt zorgelijk te noemen. De opbrengst van het mooie offerblok voor 'Freiwilige Spenden' levert kennelijk ook niet genoeg op.

De 3e molen op onze tocht was de 'Windmühle Breberen' bij Gangelt-Breberen, op weer 5 km. Een stenen beltmolen uit 1842, nu met een Bilau-gevlucht en een windroos voor zelfkruien. Na ernstige oorlogsschade ingrijpend gerestaureerd. Het Bilau-gevlucht is toen aangebracht. In 1964 is de molen door de gemeente Heinsberg gekocht als nog maalvaardige 'Museum-Windmühle'.
Naast de molen is daarna een modern (maar weinig opvallend) restaurant gebouwd, waar wij onze lunch konen gebruiken. Iedereen kreeg een prachtige A3-formaat plaat over molentechniek. In de molen was veel Duitse molentechniek, waarvan veel in metaal uitgevoerd, te bewonderen. Buiten het Bilau-systeem met een indrukwekkende spin op de askop. En natuurlijk een stichtelijke spreuk.

Na de lunch was het weer een heel eind rijden, in noordelijke richting, naar Geldern, naar de oudste

De Windmühle Waldfeucht

De spin van de molen bij Gangelt-Breberen

Zelfkruiing van de molen bij Breberen

De Steprather Mühle te Walbeck

molen van deze excursie, de ‘Steprather Windmühle Walbeck’, gebouwd als torenmolen al vóór 1542. Later verhoogd en omgebouwd tot buitenkruier. In 1896 is er een stoomlocomobiel geïnstalleerd in een speciaal daarvoor gemaakte tunnel in de belt, die een extra koppel onder in de molen aandreef. De molen was in bedrijf tot 1953. Na ernstig verval gekocht voor DM 1,-- door de gemeente Geldern en daarna als ‘Denkmal’ zeer grondig en puntgaaf gerestaureerd, inwendig en uitwendig, door Harry Beijk uit Afferden. In september 1995 weer opgeleverd als maalvaardige windmolen. Toen ook direct een mooi restaurant annex winkel voor meel en bakwaren aan de molenbelt gebouwd. De gelegenheid voor nog een rondje “Kaffee mit Kuchen”. En lekkere!
Ik heb trouwens nog nooit een windmolen gezien met zulk gaaf pleisterwerk op de romp (zie foto)!
In de kap kregen we een deskundige uitleg van de molenaar Detlef Franz, gezeten op de korte-spruit. Het uitgebreide historische interieur van deze molen, met o.a. centrifugaal-regulateur, pletter en buil was trouwens bij de restauratie met respect behandeld, dus volledig en gaaf aanwezig. Zie voor meer informatie: http://www.muehle-walbeck.de/

Toen ons laatste traject, naar de brouwerij van Hertog-Jan in Arcen (Limburg) voor het avondeten. Het was nog steeds prachtig zomers (warme sector-) weer. Hertog -Jan had tegenover de brouwerij, achter de villa die daar staat, een groot terras in bedrijf, waar druk gebruik van werd gemaakt. Wij konden nog een lange tafel onder een parasol bemachtigen, waar we samen konden zitten. Er was een uitgebreide barbecue in bedrijf waar voor een vaste prijs, in zoveel rondjes als je wilde, een volledig barbecue-diner kon worden afgehaald. En daarbij uiteraard ook het hele assortiment van Hertog-Jan bieren. We hebben er rustig de tijd voor genomen. Maar als molenaars ontging het ons niet dat zich aan de zuidwestelijke horizon een zeer donkere wolkenband begon af te tekenen. Tegen half acht werd die zo dreigend, dat we besloten snel richting Boxmeer en Cuijk te gaan.
De weerkaart van het KNMI gaf aan dat er een ‘vore’ voor het koufront uit in oostelijke richting trok. En dat hebben we geweten! Precies op de Maasbrug bij Boxmeer barstte een hevig en uitgebreid onweer los, met veel regen, hagel en wind. Een markant einde aan deze prachtige excursie.
Met nogmaals dank aan de organisatoren, Sabine en Martijn.

Aart Mul

Molenaar Detlef Franz

Lassithiplateau op Kreta

Graanmolens of resten daarvan in en rij, op de bergkam nabij Lassithi hoogvlakte in Kreta

Het plateau van Lassithi is één van de mooiste gebieden op Kreta. Het is een groene, vruchtbare vallei die op een hoogte van 815 meter ligt en bedekt is met amandelbomen en akkers waarop aardappels, groente en fruit worden verbouwd.

De Lassithivlakte is van oost naar west 11 kilometer en van noord naar zuid 6 kilometer, een gebied van 25.000 vierkante kilometer. Op de vlakte zijn 18 dorpen die hun traditionele karakter hebben behouden. Het voornaamste dorp Tzermiado heeft ongeveer 1.000 inwoners.
De hoogvlakte wordt grotendeels omringd door het Diktigebergte, met in het noorden de Selenaberg en in het zuiden de Dikti.

De vlakte is door smeltwater van de omliggende bergen erg vruchtbaar. De lappendeken van vruchtbare akkers, tuinen en boomgaarden vormt een schril contrast met de kale, grijze hellingen eromheen.

In de geschiedenis waren het de Venetianen die in het jaar 1463 dit gebied kozen om graan te verbouwen. Maar eerst moest er iets bedacht worden tegen het water dat de vlakte, in de winter, steeds in een meer omvormde. Zo werd een doordacht irrigatiesysteem

Binnenwerk van gerestaureerde graanmolen

De hoogvlakte van Lassithi rond 1950 met z'n duizenden molentjes

Ondergang van de windmolen, mechanisatie van de pompinstallatie door het plaatsen van een oude tractormotor

aangelegd waarbij duizenden windmolentjes werden ingezet voor het oppompen van het water. Op de bergkam nabij de bergpas van Ambelos werden een 24-tal graanmolens op een rij gebouwd die allen met het gevlucht vast opgesteld, op de overheersende noordwestenwind georiënteerd stonden. De meeste van de 24 graanmolens uit de 19e eeuw, die tot het einde van de Tweede Wereldoorlog nog in bedrijf waren, zijn vandaag grotendeels vervallen tot ruïnes. Slechts drie ervan zijn gerestaureerd, voor de toeristen.

De schoonheid van de Lassithivlakte is compleet door het aanzicht van de vele windmolentjes die over de vlakte verspreid liggen. Vroeger werd de vlakte geïrrigeerd door deze windmolens met witte zeildoeken, naar zeggen 10.000 molens in totaal.

De komst van elektriciteit is de doodsteek voor veel windmolentjes

Ruïne van oude graanmolen

Restant van bovenas van de graanmolen

Rond 1950 waren er zeker nog 4.000 molens op de Lassithi hoogvlakte. Tegenwoordig is dat aantal aanzienlijk afgenomen doordat de boeren nu gebruik maken van modernere irrigatiemethoden en waterpompen. Hierdoor heeft Lassithi grotendeels haar oorspronkelijke unieke karakter verloren.

Maar er is nu interesse ontstaan in de restauratie van de windmolens, waardoor het oorspronkelijke aanzicht van het plateau van Lassithi weer teruggebracht kan worden.
Op de vlakte zijn overblijfselen uit Minoïsche tijd gevonden, wat erop duidt dat het gebied al sinds de oudheid bewoond is. Hier ligt ook Dikteon Andron, de grot waar Zeus is geboren.

Peter Pouwels

Boekbeschrijving
Watermolens in Noord-Brabant

Peter Pouwels attendeerde mij recent op het verschijnen van dit boek bij Uitgeverij Matrijs, Utrecht.
Auteurs: Wiro en Wim van Heugten.
Januari 2020. ISBN: 978-90-5345-502-9.
224 pagina's. € 29,95. Ingebonden, harde kaft.

Ik heb het direct besteld. Het is ronduit een geweldig mooi boek!
Maar het is ook in vele opzichten een uniek en bijzonder boek. Dat wordt mooi toegelicht in het "Woord vooraf". Het boek gaat niet alleen over de nog bestaande en de vele verdwenen watermolens in Brabant, het plaatst die ook in hun landschappelijk, maatschappelijk, cultureel, technisch en geografisch kader. Maar het bevat wel degelijk een nauwkeurige beschrijving, geïllustreerd met prachtige foto's, van 108 watermolens en nog eens de vermelding van 46 watermolens waarvan het bestaan of de situering niet zeker is. Op een grote molenkaart van Noord-Brabant zijn alle 108 wel gelokaliseerde molens aangegeven, met nummer-verwijzing naar een register. Er is een groepering gemaakt naar stroomgebieden. Achter in het boek is een uitgebreide vermelding van gebruikte bronnen te vinden (879) en een 'Alfabetische literatuurlijst'. Daarna een 'Verklarende woordenlijst', een 'Register van persoonsnamen', een 'Register van geografische namen' en tenslotte een 'Íllustratieverantwoording' met pagina-verwijzing'. Buitengewoon compleet!

Maar het boek is ook bijzonder vanwege de auteurs: Wiro en Wim van Heugten. Wiro en Wim waren broers. 'Waren', omdat Wiro in 2013 is overleden. Het boek is ook aan hem opgedragen. Wiro beschrijft in het 'Woord vooraf' hoe zijn broer Wiro vanaf zijn jeugd gefascineerd was door watermolens. Al vanaf 1975 verzamelde hij systematisch informatie daarover, die hij heeft vastgelegd in naar schatting 50 artikelen in diverse heemkundetijdschriften. Hij was ook actief bij o.a. de Peellandse Molenstichting. Het gezin woonde in Son, en de broers waren in de jaren '50 regelmatig bij de Hooidonkse watermolen in Nederwetten te vinden. Samen begonnen zij aan

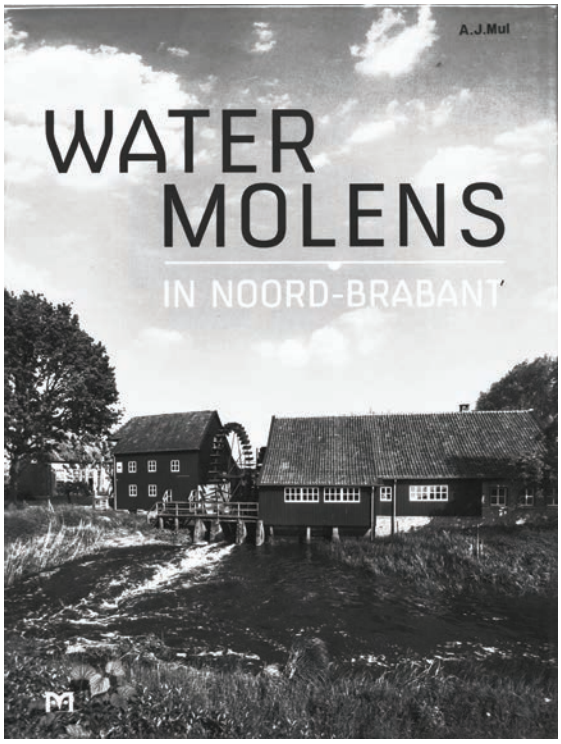

het manuscript voor een boek, dat echter onvoltooid was gebleven door het overlijden van Wiro. Wim heeft, met hulp van anderen, nu dit omvangrijke werk kunnen voltooien.
Ik kan iedereen die op enige manier belangstelling heeft voor het watermolenlandschap van Noord-Brabant, dit prachtige boek van harte aanbevelen.

Op de website van Uitgeverij Matrijs staat een andere introductie van dit boek, zoals die is afgedrukt op de achterzijde. Kijk daarvoor, en ook om het eventueel te bestellen op:
www.matrijs.com/Watermolens-in-Noord-Brabant.html

Aart Mul

Molens in de regio

De Nooitgedacht te Afferden

Er is vastgesteld dat de roeden slecht zijn. De fokken zullen vervangen gaan worden door Van Bussel neuzen.

Appie Koenders

De Martinus te Beugen

Bij aanvang van het nieuwe jaar hebben wij op 8 januari de kerstster weer uit het gevlucht gehaald en opgeborgen. Omdat het ook de eerste draaidag van het nieuwe jaar was hebben wij de teller op de bovenas weer op nul gezet en gelijk de eerste rondjes gemaakt. Eind februari is de meterkast vervangen. De oude kast was er nog een met smeltzekeringen en die zijn volgens de inspecteur die op de molen was brandgevaarlijk. Wij hebben nu een uiterst moderne zekeringkast met een nieuwe hoofdschakelaar zodat wij de molen spanningsloos kunnen schakelen als we weggaan. Toen de monteur na afloop het systeem ging controleren bleek de aarding van de meterkast niet goed te zijn. Hij heeft dus gelijk een nieuwe aardpen geslagen. Nu is alles weer tiptop in orde.

Zoals jullie elders in het blad hebben kunnen lezen (artikel door Pieter Aarts) is er een NDO-inspecteur op de molen geweest om het laswerk van de roedes te controleren. Dit op aangeven van Bureau Groen. En nu komt het grote nieuws. Begin maart heeft de aankondiging van het grote onderhoud aan de Martinus in de krant gestaan. Later die week kregen wij in afschrift de bevestiging van de opdracht aan de molenmaker. In de opdracht staat dat het gevlucht inclusief de roeden en van Busselneuzen vervangen moet worden. Ook zullen de lange en korte spruit vervangen worden.
Als dit allemaal het komende jaar gaat gebeuren staat een ding vast; wij komen niet aan de door ons nagestreefde 10.000 omwentelingen per maand. Maar het vooruitzicht op een nieuw gevlucht maakt een hoop goed.

Stand bij het NK Maasheggenvlechten

Zondag 8 maart was het NK Heggenvlechten bij Oeffelt. De molenaars van De Vooruitgang en de Martinus waren gevraagd om een stand in te richten over beide molens in het Maasheggengebied. Wij hebben wat foto's uit het verleden en heden van beide molens meegebracht en tentoongesteld. De aanloop naar ons kraampje was goed. Er waren zelfs twee zeer geïnteresseerde bezoekers die wel heel graag molenaar willen worden. Deze hebben van John Houben de juiste voorlichting gekregen. Ook waren er die eraan dachten molenaar te worden maar het nog niet zeker te wisten. Deze zijn uitgenodigd om een keer op de Martinus mee te lopen. Toch een prima resultaat voor een regenachtige zondag. Inmiddels hebben we de het zuidkoppel opengelegd, om alles weer eens grondig te reinigen, om te ontdekken waar de lekkage van meel vandaan komt en om de meelring weer goed horizontaal te leggen.

Harm van Es, Marko Sturm en Pieter Aarts

Korenmolen Jan van Cuijk, St. Agatha

Vanuit Korenmolen Jan van Cuijk weinig mededelingen. We zijn wekelijks geopend en hebben een drukke aanloop in de molenwinkel. Draaien vrijwel iedere week en met grote regelmaat wordt er tarwe gemalen. De molenaar heeft de molenromp gereinigd. Hiervoor is een rugspuit aangeschaft, waarmee de romp vanuit het gevlucht is ingespoten met een algendodend middel. Het resultaat is al zichtbaar. We hebben onze medewerking toegezegd voor de bibliotheek-voorlichtingsavond in Cuijk, die gepland stond maar helaas moest worden uitgesteld.

Stefan & Bianca Willems

De Bergzicht te Gassel

Binnenkort krijgt de molen in Gassel een flinke opknapbeurt. Firma Beijk gaat de heklatten van de buitenroe vervangen. Tevens wordt de roe voorzien van een nieuwe coating. Ook de raamkisten in deze

riet-gedekte achtkant zijn hoognodig aan vervanging toe. Deze zijn al gemaakt en zullen dan tegelijkertijd geplaatst worden.

Jos van der Heyden

Molen De Reus te Gennep

Op 18 en 19 febr. hebben de molenmakers van de firma Beijk de volgende werkzaamheden uitgevoerd: Buitentrap geheel vernieuwd, alle 5 st. kruipalen vernieuwd. De vangtrommel is hoger gehangen omdat hij maar net boven het voeghout draaide. De baard schuurde bij harde wind tegen de keerkuip. Dit veroorzaakte een krakend geluid. Dit is verholpen door de afstand baard /kuip te vergroten d.m.v. klossen.

Harry Kaak, namens alle molenaars.

De Mariamolen te Haps

Deze keer geen bijzonderheden gemeld. Er wordt verder gewerkt aan het interieur van deze molen.

Gerardamolen te Heijen

Geen bijzonderheden te melden.

Harry Kaak en Frans Rademakers

De Joannusmolen te Heumen

Geen bijzonderheden gemeld.

Lindense molen te Katwijk

Het jaar is moeizaam begonnen voor de Lindense molen. We konden niet regelmatig op de molen aanwezig zijn en hebben daarom weinig gedraaid. De leren riem van de licht is door slijtage en ouderdom gebroken en is tijdelijk door een stuk touw vervangen. Een nieuwe riem is in bestelling. We hebben de Fotoarchiefdienst Cuijk op bezoek gehad. Ze zijn bezig opnames te maken van de ambachten in de gemeente Cuijk en hebben ook het ambacht van de vrijwillige molenaar op de gevoelige plaat vastgelegd.

Peter Simons en Rob Snel

De Korenbloem, Mill

Er is niet veel te melden. We hebben weinig gedraaid deze winter. We hebben de twee versleten klapspanen van het staakijzer vervangen door twee nieuwe.

Peter Simons

De Maasmolen te Nederasselt

De gietijzeren kop van de molenas zit los. Er is twijfel over de inwendige structuur van de bovenas. We hebben inmiddels van een deskundige vernomen dat ondanks de conditie van de as en de schade gemaakt door ongedierte, de komende 5 jaar wel zonder verdere schade gehaald kunnen worden. We kunnen (en mogen) dus met voorzichtigheid doordraaien, in afwachting van de ontwikkelingen van het Ecodorp. De nieuwe trap is klaar, en die zal in het voorjaar de oude gaan vervangen. De besluitvorming over het plan voor het Ecodorp, dus ook voor eventuele verplaatsing van de molen, gaat nog wel even duren. In afwachting daarvan doen we het onderhoud dat strikt noodzakelijk is.

Robert Snel, Piet Verbiesen

De Vooruitgang, Oeffelt

Op molen “de Vooruitgang” in Oeffelt zijn in opleiding: Aart Mul (Boxmeer) en Pieter de Haan (Cuijk). Aart Mul gaat in april op voor het voorjaarsexamen van “De Hollandsche Molen” op de molen “Eendracht maakt macht” in Meterik. Pieter zal in april opgaan voor de toelatingsexamens van de afd. Noord-Brabant op de standaardmolen in Rosmalen (beide examens inmiddels uitgesteld tot na de zomer, i.v.m. de coronaproblematiek, red.).

Wij zijn bezig om het veiligheidsniveau op de molen op peil te brengen met de eisen in de RI&E. In de trapleuning zitten scherpe hoeken waarin een hand of ring met vinger zou kunnen klemmen bij een eventuele val. Deze hoeken hebben we afgerond met schiemanswerk, om dit risico te verminderen. Zie foto’s. Ook gaan we de afzettingsnetten knopen voor de afscherming van de draaiende wieken.

Na metingen door adviesbureau Groen is gebleken dat er bindingsfouten in de lasnaden van de wieken zitten. Daardoor kan de wiek tijdens het draaien plotseling

Bescherming tegen het beklemmen van handen bij de trapleuning (Vooruitgang te Oeffelt)

afbreken. De gemeente heeft besloten de molen, per 12 oktober 2019, aan de ketting te leggen. We hebben de zeilen afgenomen en binnen droog opgehangen.
De gemeente gaat de roeden vervangen. Mogelijk komen de historische fokwieken terug naar Oeffelt. De vervanging van het gevlucht wordt gecombineerd met noodzakelijk groot onderhoud van de molen. We liggen minimaal een half jaar stil.

Vanwege de herhaalde stormen is de molen extra gezekerd met een stormketting.
Gedurende de tijd, dat we niet kunnen draaien, kunnen we af en toe de molen aanvegen, onderling overleg plegen. Kleine technische werkzaamheden doen. Opleiding en examentraining doen. De molen blijft beschikbaar voor excursies op afspraak.

Op het Kampioenschap Maasheggenvlechten hebben we met een stand gestaan van de molens van Beugen en Oeffelt. Beide molens uit het Maasheggen gebied. Er hebben zich 2 mensen gemeld met interesse voor de opleiding tot molenaar. Hoopvol. Zie foto!

John Houben, Theo van Bergen, Sonja Middelink

De Korenbloem, Oploo

Het heeft nogal wat overredingskracht gekost om de verantwoordelijken te doordringen van de belabberde veiligheidssituatie bij de standerdmolen. Er wordt nu rondom een Drents schapenhek geplaatst met degelijke afsluitbare poorten.
Voor de gezichtsbepalende en zeer noodzakelijke schilderbeurt is het nog niet gelukt de noodzakelijke omgevingsvergunning te verkrijgen. Op initiatief van de afdeling gebouwen van de gemeente zijn alle betrokkenen op 5 februari ter plaatse geweest. Dit waren de gemeente, afvaardiging RCE (Rijksdienst Cultureel Erfgoed) en de molenaar Jan. Ter plaatse is de situatie goed bekeken, de stukken vergeleken en bij een kopje koffie in de watermolen het plan opgemaakt. De schilderbeurt is de eerste fase van het plan, aanpassingen aan de molen in de fasen 2 en 3 volgens een afgesproken concept. In fase 3 zal de molen ook weer een oude stalen molenroede krijgen als staartbalk. Alles naar de situatie in 1946.
Het gebruik van de speltschuur wordt in de nabije toekomst niet meer mogelijk. Op deze plek worden woningen gepland. We zijn naarstig op zoek naar vervangende ruimte, anders zal het improviseren worden. Het plan is om geregeld een ‘bakdag’ onder in de molen te gaan houden. Dit om meer mensen van het ambachtelijke speltbrood te laten genieten.
Er zijn alweer volop aanvragen voor excursies, laten we hopen op een goede maalwind.

Theo Heijligers, Sabine Hillebrecht, Jan van Riet

Werkzaamheden aan de nieuwe stuw bij de watermolen in Oploo

De watermolen, Oploo

De klepstuw aan de molenkolk wordt vervangen. Dit is nog een hele klus geworden. Aanvankelijk zou alleen de klepstuw gereviseerd worden omdat hij nogal zwaar te hanteren was. Bij het uitbouwen van de klep bleek echter dat de hele fundering waarin deze klep zit, verzwakt was door uitspoeling.
Al het beton is daarom verwijderd en er is een geheel nieuwe constructie gemaakt. Het was erg lastig om een droge bouwput te houden door de overvloedige regen. Ook de brug ter plaatse bleek slecht en moet vervangen worden. Door deze werkzaamheden staat de molen alweer geruime tijd stil. Maar medio maart zal het hele karwei voltooid zijn.

De molen is inmiddels voorzien van een “slimme meter”. Hierbij bleek dat de meterkast niet optimaal was. Deze meterkast wordt nu in haar geheel vervangen en voorzien van moderne techniek.

Het Matthiasgilde zal nieuwe brugleuningen maken bij de brug nabij het waterrad. In de buurt van het waterrad zal een nieuwe en veilige afzetting komen van zgn. Drents schapenhek met een solide afsluitbare poort.
Het waterrad en het aanliggende muurwerk gaan een grote onderhoudsbeurt krijgen. Ter plaatse wordt het dan drooggezet, het rad gedemonteerd en uitgenomen en het muurwerk zal een zorgvuldige reparatie krijgen. Onze voorbereidingen, onder voorbehoud van annulering:
Met de Molendag LvC, 2e paasdag zal Carla Rijke haar keramische beelden ten toon stellen. Koningsdag, 27 april zal op de terreinen bij de watermolen plaatsvinden. (Beide evenementen afgelast i.v.m. corona, red.)

De verlenging van het huurcontract met het St. Matthiasgilde is eindelijk geregeld. Na jarenlang gesteggel met zelfs een geheel nieuw bestuur van de molenstichting is er tekstueel in de overeenkomst nagenoeg niets veranderd. Zonde van al die negatieve energie die dit heeft gekost.
Op zaterdag 16 mei is er wederom koningsschieten gepland, bij de schutsboom op het watermolenterrein. Komt u gerust genieten van dit spektakel met muziek, een drankje en een hapje.

De molenaars van Oploo

Standerdmolen Zeldenrust, Overasselt

Vanaf 1 januari dit jaar is de molen iedere zondag open van 13.00uur tot 16.00uur. We verwachten op de zondagen meer bezoek te trekken. We hebben inderdaad meer bezoekers gehad maar ook meer wind. Zelfs zoveel wind dat we drie zondagen hebben stil gestaan.

In maart is de monumentenwacht op bezoek geweest. Er kwamen geen verassende zaken aan het licht. Wat hoognodig moet gebeuren is het schilderen van de kast en nieuwe bekleding op de kap. Het is nu aan de eigenaar, de gemeente Heumen, om hier opdracht toe te geven.

Naar aanleiding van een rubriek in een lokaal krantje hebben zich twee leerlingen aangemeld. Ze zijn vanaf januari iedere week actief met hun opleiding bezig. We zijn hier erg blij mee. Ten eerste is het leuk om leerlingen op te leiden en ten tweede; met leerlingen trek je leerlingen. Om de leerlingen goed te kunnen begeleiden wordt er op zowel woensdag als vrijdag lesgegeven.

Wilma en Nico van den broek, Stijn Arts

De Bovenste Plasmolen

Voor de watermolen 'De Bovenste Plasmolen' was het nog 'winterstop'. Er zijn wel voorbereidingen getroffen voor onderhoud en om te kunnen draaien, vanaf mei. De verflaag van het metalen rad moest worden onderzocht op aanwezigheid van Chroom-6. Gelukkig bleek dat niet aanwezig. Het schilderen van het rad zal dus dit voorjaar alsnog kunnen worden opgepakt.

Begin maart werd ik door Theo van den Berg (van het team van de Plasmolen) erop geattendeerd dat er tijdens graafwerkzaamheden op het terrein van het voormalige 'Hotel de Plasmolen', de fundamenten en andere restanten van de vroegere "Onderste Plasmolen" naar boven waren gekomen. Het betreft o.a. een gedeelte van de ijzeren 'kanjel' (de watergoot voor het rad). Ook is een gedeelte van de kelder van de voormalige watermolen aangetroffen. Deze bevindt zich nog gedeeltelijk onder de grondwaterspiegel. Twee stukken van de kanjel hebben we veiliggesteld voor expositie op de Bovenste Plasmolen. Elders in dit nummer een uitvoeriger beschrijving van hetgeen is aangetroffen. Ze hebben nu precies de L-vorm uitgegraven, daar waar de kelder van de molen en de herberg hebben gezeten. Wordt zeker vervolgd!

Peter Pouwels, Theo van den Berg, Karel Siebers

De Luctor et Emergo te Rijkevoort

Dit is weer het eerste artikel over onze molen, voor 2020. Dus we beginnen met het jaarverslag van 2019 naar de gemeente dat redactioneel al in de vorige nummers gestaan heeft. Tijdens opnemen van de tellerstand bleek de teller vast te zitten. Los getikt en wat gesmeerd. Nu werkt hij weer. Daarom hebben we de omwentelingen naar het aantal draaiuren gecorrigeerd in het statistisch overzicht. Opengesteld 42 maal, draaiuren 106, manuren 227, bezoekers 160, gemalen 210 kg, omwentelingen 30 000.
Hier is te zien dat we veel minder actief zijn op de molen. Ook dit jaar gaat het dezelfde kant op, we zijn deze 3 maanden maar 6 keer open geweest. Wel kan nog vermeld worden dat ten gevolge van de elektrainspectie er nog een wandcontactdoos is vastgezet.

Uitgespoeld voegwerk bij de Luctor et Emergo

Naar aanleiding van het bezoek door Camiel Damen van adviesbureau Groen is er een voegbedrijf gekomen om het eerder uitgespoelde metselwerk bij de ingangsdeur te repareren. Zie de foto. Dat uitspoelen kwam doordat vroeger de goot van de loods precies daar lekte. Die goot en het dak van de loods zijn inmiddels door Jos Vesters vernieuwd.
Begin februari kregen we een groepje bezoekers via de "Theemuts" waarbij er wat gemalen werd. Toen bleek de kaar niet goed meer te sluiten. Deze eraf gehaald, waarbij bleek dat er stukken af waren ten gevolge van de 'meutel' (houtworm). Hiervoor een nieuw stukje hout gemaakt, erop gelijmd en met een schroef vastgezet. Tevens hebben we de klikspaanlatjes op het staakijzer vervangen, een kant was gebroken.

Mari Goossens, ook namens de andere molenaars, Paul en Petro

Oude Pot-roede bij de Heimolen

De Heimolen, St. Hubert

De bestelde molenzeilen zijn door de firma Van Neerven inmiddels afgeleverd. Ze moeten alleen nog een keer voorgehangen worden. Het weer heeft daarvoor afgelopen tijd niet meegezeten. Enkele zaterdagen hebben we toch zonder stormborden en iets krimpend kunnen draaien.

Aart Mul heeft aangegeven dat hij na zijn examen vaker op de Heimolen wil gaan draaien. Dan kunnen we als we met zijn tweeën zijn, meteen de zeilen voorhangen.

Op mijn verzoek heeft de gemeente de antieke POT-roede die voor de molen ligt op stevige betonnen blokken geplaatst, Voorheen lag die op tegels en die zakten telkens weg. Planning is om deze roede een keer een schilderbeurt te geven, dan kijkt dat ook wat beter. Ook zal de inrit voor de molen beter verhard worden. Het is nu vaak nogal modderig. De beltdeuren hebben aan de onderkant enkele rotte plekken en de gemeente wil deze daarom in het geheel gaan vervangen en zal daarbij een duurzame houtsoort gaan gebruiken.

Walter Cornelissen

De Rust na Arbeid te Ven-Zelderheide

Geen bijzonderheden te melden over de voorbije periode.
We bereiden ons voor op het molenfeest op 21 juni a.s. in Ven-Zelderheide, om ook het 140-jarig bestaan van de Rust na Arbeid samen te vieren. Sabine is begonnen met het tweede stel zeilen zodat we op 21 juni weer met 4 zeilen kunnen draaien.
Zie ook de website van Ven-Zelderheide onder kopje molenfeest.

Ludger Pauls

De Hamse molen te Wanroij

Na een jaar wachten is de timmerman weer begonnen met het vervangen van de rotte planken van de kast. RCE heeft zich er ook mee bemoeid en heeft een aantal regels opgesteld die niemand anders had kunnen bedenken. Als de planken vervangen zijn komt de schilder en maakt de molen weer netjes. Omdat de kast aan het doorzakken is zal deze weer door Beijk gerepareerd worden.

Het vervangen van het versleten koppel stenen zal doorgeschoven worden naar volgend jaar. Enige tijd geleden is het bovenwiel behandeld tegen bonte knaagkever. Tijdens de werkzaamheden is er ook weer actieve boktor gevonden die op korte termijn bestreden zal worden.

Maar ook nog het meest recente nieuws: **v**anwege corona mogen de timmermannen niet meer samen in de hoogwerker en daarom is het werk inmiddels weer stilgelegd.

Jan, Martijn, Jos

Bij de Hamse Molen is het schilderwerk stilgelegd, vanwege het coronavirus mogen de schilders niet samen in de hoogwerker.

Molenbezoek in de regio

Ronde stenen bergmolen "Nooitgedacht" te Afferden
Openingstijden: vrijdagmiddag 13:00 tot 16:00 uur
Molenaar(s): Harrie Beijk; Harry Kaak, Appie Koenders
Telefoonnummer(s): resp. 0485-531910 en 0478-636629

Ronde stenen bergmolen "Martinus" te Beugen
Openingstijden: woensdag van 9:30 tot 12:30 uur
zaterdag 's ochtends of 's middags
Molenaar(s): Harm van Es, Pieter Aarts en Marko Sturm
Telefoonnummer(s): resp. 0485-578613 en 0485-573616

Ronde stenen bergmolen "Jan van Cuijk" te Cuijk
Openingstijden: zaterdag 9:30 tot 13:00 uur
Molenaar(s): Stefan Willems
Telefoonnummer(s): 06-53 78 19 49

Achtkante bergmolen "Bergzicht" te Gassel
Openingstijden: donderdag van 10:00 tot 15:00 uur
Molenaar(s): Jos van der Heyden en Jan Kamphuis
Telefoonnummer(s): resp. 06-19499455 en 06-30847331

Ronde stenen bergmolen "De Reus" te Gennep
Openingstijden: woensdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
Molenaar(s): Harry Kaak, Jan Coopmans Jan Schim en Coby Weerts
Telefoonnummer(s): resp. 0485-516619; 0485-511760 en 0485-515017

Zeskante bergmolen "Mariamolen" te Haps
Openingstijden: alleen op afspraak
Molenaar(s): Don Werts; Robbert en Sytske Verkerk
Telefoonnummer(s): 0485-322460

Achtkante bergmolen "Gerarda" te Heijen
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
Molenaar(s): Harry Kaak en Frans Rademakers
Telefoonnummer(s): 0485-516619

Ronde stenen grondzeiler "Joannusmolen" te Heumen
Openingstijden: alleen op afspraak
Molenaar(s): Wim Thönissen
E-mail: info@joannusmolen.nl

Achtkante stellingmolen te Linden / Katwijk
Openingstijden: donderdagmiddag van 13:30 tot 17:00 uur (alleen even weken)
Molenaar(s): Peter Simons en Rob Snel
Telefoonnummer(s): resp. 0485-313673 en 024-3582526

Ronde stenen bergmolen "De Korenbloem" te Mill
Openingstijden: dinsdag- en zaterdagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur en/of op afspraak
vrijdag van 19:00 tot 21:00 meelverkoop
Molenaar(s): Ramon Ligthart
Telefoonnummer(s): 06-54 938743

Standerdmolen "Maasmolen" te Nederasselt
Openingstijden: zaterdagmiddag van 12:00 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Frans Heessen en Rob Snel
Telefoonnummer(s): resp. 024-6961217 en 024-3582526

Ronde stenen bergmolen "De Vooruitgang" te Oeffelt
Openingstijden: zaterdagmorgen van 9:00 tot 12:00 uur (of op afspraak)
Molenaar(s): John Houben; Sonja Middelink en Theo van Bergen
Telefoonnummer(s): 0485-320994

Standerdmolen "De Korenbloem" te Oploo
Watermolen te Oploo
Openingstijden: zaterdagmorgen van 09:00 tot 12:00 uur
Molenaar(s): Jan van Riet en Sabine Hillebrecht
Telefoonnummer(s): 0485-383551

Standermolen "Zeldenrust" te Overasselt
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
Molenaar(s): Stijn Arts; Nico en Wilma van den Broek
Telefoonnummer(s): resp. 06-53839213; 06-13361153

"De Bovenste Plasmolen" te Plasmolen
Openingstijden: iedere tweede zondag van de maand van 11:00 tot 16:00 uur (van mei tot en met oktober)
Molenaar(s): Karel Siebers en Peter Pouwels Machinist: Theo van de Berg
Telefoonnummer(s): resp. 024-6963357 en 024-3974266

Ronde stenen stellingmolen "Luctor et Emergo" te Rijkevoort
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Mari Goossens, Paul Verheijen en Petro Boon
Telefoonnummer(s): 0485-573815

Ronde stenen bergmolen "De Heimolen" te Sint-Hubert
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:00 tot 16:30 uur
Molenaar(s): Walter Cornelissen, Martijn v.d. Hulsbeek
Telefoonnummer(s): resp. 0485-478818, 06-411 560 32

Ronde stenen bergmolen "Rust na Arbeid" te Ven-Zelderheide
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Ludger Pauls
Telefoonnummer(s): 0485-515789

Standerdmolen "De Hamse Molen" te Wanroij
Openingstijden: zaterdag van 10:00 tot 14:00 uur
Molenaar(s): Jan Selten, Jos Verberk en Martijn v.d. Hulsbeek
Telefoonnummer(s): resp. 0485-452587, 0485-578243 en 06-411 560 32

N.B. De openingstijden zijn slechts een indicatie. In sommige gevallen is/zijn de molenaar(s) niet of op een ander tijdstip aanwezig. Wilt u zeker zijn van een bezoek aan de molen, dan adviseren wij u telefonisch contact op te nemen met de desbetreffende molenaar(s).

www.boladviseurs.nl

bol

- Accountancy
- Fiscaal
- Juridisch
- Corporate Finance
- Internationaal
- HRM

BEIJK

molenmakers
boutrestaurateurs

Beijk Molenbouw BV
Rimpelt 15a, 5851 EK AFFERDEN
tel. 0485-531910, fax 0485-532305
www.beijk.biz

MOLENSTEENMAKERIJ

HANS TITULAER

voorheen
HEINRICH VAN HEES

Alle soorten molenstenen, scherpdienst, afstellen,
maaltechnisch advies.
Onderhoud aan oliestenen en pelstenen.
Restauratie van stenen en maalstoelen.
Kweernen, wrijfstenen, demo-steentjes.
Kneus- en scherphamers.

www.molenstenen.nl

Werkplaats: Eendenpoelseweg 6a, 6581 AB Malden, Nederland
Tel.: 0031 (0)24 696 36 54 / 0031 (0)6 53 66 76 86
E-mail: molensteenmakerij@planet.nl

Powered by HAVENS Since 1845

Voor ieder dier het juiste voer!
www.havens.nl

Meer informatie?
Tel.: (0478) 638 238
info@havens.nl